

ŁÓDŹ.pl

DLA SENIORA | DLA RODZIN | DLA KOCHAJĄCYCH ŁÓDŹ

VADEMECUM HISTORII ŁÓDZI
ODC. 90

KURS NA OŚWIATĘ

strona 7

TAKIEGO MIASTA CHCĄ ŁÓDZIANIE!

SEKUNDNIKI, BIBLIOTEKI I INNI ZWYCIĘZCY
ŁÓDZKIEGO BUDŻETU OBYWATELSKIEGO **strony 2, 11**

AKTUALNOŚCI

JEDEN BILET NA
POCIĄGI, AUTOBUSY
I TRAMWAJE

strona 2

AKTUALNOŚCI

REKORD
ZA REKORDEM
W ATLAS ARENIE

strona 3

INWESTYCJE

NASZE BUDYNKI
PODBIJAJĄ
ŚWIAT

strona 9

KRZYŻÓWKA + SUDOKU

CHWILA RELAKSU
DLA KAŻDEGO

strona 12-13

AUTOBUSY, TRAMWAJE I POCIĄGI ŁKA

FOT. LODZ.PL

JEDEN BILET NA WSZYSTKO!

Podróżowanie po Łodzi jeszcze nigdy nie było tak proste i szybkie. Każdy, kto bez samochodu chce przedostać się z jednego końca miasta na drugi, może to zrobić nie tylko tramwajami i autobusami, ale też pociągami ŁKA. I to wszystko z jednym biletem lub migawką MPK-Łódź!

Dzięki ŁKA mieszkańcy widzewskich blokowisk mogą w 11 minut dojechać do Lasu Łągiwnickiego. Do dworca Łódź Widzew kursują autobusy linii

75A i 75B. Niedaleko zatrzymuje się także tramwaj. Nowy wiadukt na ul. Przybyszewskiego to miejsce idealne na przesiadkę z komunikacji miej-

skiej w ŁKA. Kolej kursuje pod wiaduktem – z przystanku MPK-Łódź wystarczy zejść po schodach albo zjechać windą. ŁKA można dojechać w 4 minuty na Widzew oraz w 6 minut na Chojny.

Z dworca Łódź Żabieniec pociągami ŁKA dojedziemy szybko i sprawnie do Uroczyska Lublinek,

a w niecałe 20 minut do Lasu Łągiwnickiego. Na stację dojeżdżają autobusy linii 78, 81, 89, 96.

ŁKA to również rozwiązanie dla miłośników sportu. Kolej kursuje do sportowego kompleksu przy al. Unii Lubelskiej 2 oraz na stację Łódź Niciarniana obok stadionu przy al. Piłsudskiego 138. ToSu

Najlepsza kwesta w historii

Podczas tegorocznej kwesty na rzecz zabytków Starego Cmentarza zebrano największą kwotę w 30-letniej historii. Do puszek trafiło 136

tys. zł! Wciąż można wspomóc zbiórkę przez internet – chętni mają na to czas do 30 listopada. Szczegóły po zeskanowaniu kodu QR. red

DROGOWA REWOLUCJA

SEKUNDNIKI NA SKRZYŻOWANIACH

Na czterech skrzyżowaniach w Łodzi mają pojawić się sekundniki odmierzające czas do zmiany świateł. Tego chcieli łodzianie – projekt zwyciężył w tegorocznej edycji Łódzkiego Budżetu Obywatelskiego.

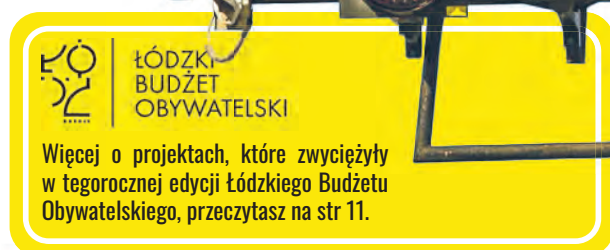
Sekundniki mają się pojawić na czterech skrzyżowaniach:

- ul. Przędzalnianej z ul. Milionową,
  - ul. Drewnowskiej z al. Włókniarzy,
  - ul. Rokicińskiej z ul. Puszkińska,
  - ul. Tatrzańskiej z ul. Grota-Roweckiego.
- Urządzenia będą odmierzać czas pozostały do zmiany świateł, a tym samym – jak

argumentowali autorzy zwycięskich wniosków – poprawią płynność i bezpieczeństwo jazdy. Przedstawiciele miasta informują, że wynik głosowania w Łódzkim Budżecie Obywatelskim to jednoznaczny sygnał, czego oczekują mieszkańcy, dlatego dołożą starań, aby to rozwiązanie pojawiło się na łódzkich ulicach.

TAnd

FOT. LODZ.PL

ŁÓDŹKI
BUDŻET
OBYWATELSKI

Więcej o projektach, które zwyciężyły w tegorocznej edycji Łódzkiego Budżetu Obywatelskiego, przeczytasz na str. 11.

JASNA STRONA MIASTA

NA SYGNALE BĘDZIESZ ŚWIECIĆ W CIEMNOŚCI

Policjanci w woj. łódzkiej będą korzystać ze specjalnego, nowoczesnego sprayu odblaskowego, który zwiększa widoczność pieszych i rowerzystów po zmroku, a tym samym znacząco poprawia ich bezpieczeństwo. Spray odblaskowy to rewolucyjne rozwiązanie, które intensywnie odbija światło z reflektorów, jest niewidoczne w dzień, bezpieczne i odporne na deszcz czy śnieg.

rp

FOT. MAT. PRAS.

Park Miliona Świateł

Ostatnie dni promocji!

Jedną z najbardziej spektakularnych zimowych atrakcji, wystawa „Magiczne Zwierzęta” Parku Miliona Świateł, w tym roku odbędzie się na terenie Orientarium Zoo Łódź. Początek – 14 listopada. Wciąż można kupić bilety w promocyjnych cenach.

Po zmroku, w godz. 17:00–22:00, Orientarium zmienia się w magiczną przestrzeń – odwiedzający będą mogli podziwiać fantazyjne iluminacje oraz barwny ogród pełen światła i magii. Do 14 listopada trwa

przedprzedaż biletów w promocyjnych cenach:

- Bilet normalny: 49 zł (promocyjnie 39 zł)
- Bilet ulgowy (dzieci, młodzież, studenci, seniorzy): 42 zł (promocyjnie 35 zł)

Bilety dostępne na: www.parkmilionaswiatel.pl i www.orientarium.lodz.pl

REKORD W ATLAS ZA REKORDEM W ARENIE

Październik w Atlas Arenie był rekordowy! Łódzka hala gościła aż 10 wielkich wydarzeń i zapowiedziała blisko trzy razy tyle imprez na 2025 rok! Tego jeszcze nie było!

Do Łodzi przyjechali fani z całej Polski, by spotkać się ze swoimi ulubionymi artystami. Każde z wydarzeń było frekwencyjnym sukcesem - Atlas Arenę w październiku odwiedziło ponad 100 000 osób! W Łodzi wystąpiły gwiazdy największego formatu, wśród nich Bryan Adams, Nick Cave and The Bad Seeds, Seal, Take That, Kamil Bednarek, Melanie Martinez, Within Temptation czy Il Volo. Październik był rekordowy nie tylko pod względem wydarzeń, które się odbyły, ale także jeśli chodzi o liczbę ogłoszeń. W ciągu jednego miesiąca Atlas Arena zapowiedziała aż 27 imprez na 2025 rok, z czego aż 20 to koncerty (szczególnie obok). A to wciąż nie koniec! W kolejnych tygodniach fani muzyki

powinni spodziewać się kolejnych ogłoszeń!

Wydarzenia ogłoszone w październiku:

- ★ **Falling in Reverse** - 25.11.2024
- ★ **Fame MMA** - 7.12.2024
- ★ **P1 Harmony** - 19.01.2025
- ★ **Please Stand up! II Termin** - 22.01.2025
- ★ **Nocny Kochanek** - 28.02.2025
- ★ **The Rock Symphony Orchestra** - 14.03.2025
- ★ **House of Beata** - 22.03.2025
- ★ **Limpbizkit** - 23.03.2025
- ★ **Visual Concert** - 29.03.2025
- ★ **Chase Atlantic** - 16.04.2025
- ★ **Rap 120 Fest** - 26.04.2025
- ★ **Ghost** - 10.05.2025
- ★ **David Garrett** - 12.05.2025
- ★ **Playstation Concert** - 21.05.2025
- ★ **Andre Rieu** - 22.05.2025
- ★ **Kylie Minogue** - 18.06.2025
- ★ **Rafał Pacześ Stand-up** - 29.05.2024

- ★ **Thirty Second To Mars** - 25.06.2025
- ★ **Lionel Richie** - 5.07.2025
- ★ **Judas Priest** - 7.07.2025
- ★ **CD Action EXPO** - 6-7.09.2025
- ★ **Superpuchar Polski w Piłce Ręcznej - Łódź** 2025 - 30.08.2025
- ★ **36. Międzynarodowy Festiwal Komiksu i Gier** - 27-28.09.2025
- ★ **The Offspring** - 26.10.2025
- ★ **Parkway Drive** - 10.11.2025
- ★ **Dj Bobo** - 19.06.2026

KOLEJNE OGŁOSZENIE

JUDAS PRIEST

Wyciągnijcie z szafy skóry, wypolerujcie glany i zapiszcie w kalendarzach datę 7 lipca 2025 roku! Królowie heavy metalu Judas Priest ogłosili, że zagrają w Atlas Arenie. Koncert będzie częścią globalnej trasy koncertowej Shield of Pain Tour 2025.

Niewiele zespołów heavy metalowych zdołało osiągnąć takie szczyty jak Judas

Priest w trakcie swojej ponad 50-letniej kariery. Ich 19. album studyjny „Invincible Shield” ukazał się 8 marca 2024 r., a grupa nadal przyciąga fanów jako jeden z najbardziej pożądanych zespołów w świecie metalu.

INFO

Przedprzedaż Ticketmaster - środa (6 listopada), godz. 10:00
Sprzedaż ogólna - piątek, (8 listopada), godz. 10:00 na www.LiveNation.pl

Zamenhofska i Skłodowskiej-Curie

BĘDZIE PIĘKNIE!

Ulice w centrum Łodzi zmieniają się z dnia na dzień. Pojawiają się nowe asfalty, chodniki, miejsca parkingowe i zieleń. Będzie tak, jak chcieli łodzianie!

Na ul. Zamenhofska, pomiędzy ul. Żeromskiego a ul. Wólczańską, miasto kompleksowo wymieni

nawierzchnię i chodniki. Powstaną tu też nowe miejsca parkingowe. Drogowcy ułożyli już większość chodników. Po przełożeniu ruchu kierowcy jeżdżą nowym pasem w stronę centrum, a w tym samym czasie powstaje druga strona jezdni, która wkrótce zostanie oddana do użytku.

Podobnie sytuacja wygląda na ul. Skłodowskiej-Curie, gdzie od końca września drogowcy pracują na odcinku między ul. Żeromskiego a ul. Wólczańską. Inwestycja obejmuje wymianę nawierzchni ze wzmocnieniem podbudowy, wymianę chodników oraz nasadzenie drzew. Powstaną też nowe przystanki autobusowe oraz miejsca parkingowe. Obecnie prowadzone są prace przy układaniu chodników i przebudowie przystanków autobusowych. TAnd

Ul. Skłodowskiej-Curie

Zelwerowicza

SĄ JUŻ NOWE CHODNIKI

Po wakacyjnych konsultacjach z mieszkańcami miasto zmienia kolejną łódzką ulicę. Ul. Zelwerowicza przebudowywana jest na całej długości, od ul. Kopcińskiego aż do ul. Edukacyjnej.

Investycja została podzielona na etapy. Pierwszy zakłada wymianę krawężników i chodników. Podczas drugiego drogowcy zastąpią zniszczoną nawierzchnię jezdni nową i równą. Obecnie

nie trwają prace przy chodnikach, zjazdach do posesji i krawężnikach. Widać już ich pierwsze efekty!

To nie koniec zmian w tej okolicy - w przyszłym roku wyremontowana zostanie również ul. Krzywickiego. TAnd

Ul. Zelwerowicza

Ul. Zamenhofska

RAPORT Z BUDOWY

NOWE ŻYCIE STAREJ ZAJEZDNI

Na terenie dawnej zajezdni tramwajowej powstaje nowoczesny Zakład Techniki MPK-Łódź. Budowa przekroczyła już półmetek. Co się zmieniło? Zglądamy na plac budowy!

Budynek starej zajezdni został zmodernizowany (zachowano jego historyczne elementy!) i rozbudowany o dwa dodatkowe skrzydła. Nowy obiekt

jest już niemal w całości zadaszony, gotowa jest także część elewacji. A co w środku? Montowane są pierwsze elementy wyposażenia, np. suwnice, które umożliwią podnoszenie i transportowanie ciężkich, ważących nawet kilka ton elementów.

Co tu powstanie?

Nowy Zakład Techniki MPK-Łódź ma pełnić bar-

dzo ważną funkcję. To w nim będą naprawiane, modernizowane i malowane łódzkie tramwaje. Tutaj też produkowane będą części do pojazdów MPK-Łódź. W hali powstaną m.in.: warsztaty elektryczny i mechaniczny, śrutownia, lakiernia, stolarnia, spawalnia i myjnia.

Zgodnie z planem inwestycja ma zakończyć się w drugiej połowie 2025 r. Prace przebiegają zgodnie z harmonogramem.

PW

TUNEL POD ŁODZIĄ

TARCZA ZNÓW PRACUJE

W nocy z 31 października na 1 listopada tarcza Katarzyna wznowiła drążenie głównego tunelu pod Łodzią i przesuwa się w kierunku ul. Więckowskiego. Wcześniej wzmocniono grunt pod budynkami przy ul. Próchnika 44, al. 1 Maja 23 i al. 1 Maja 21.

Dla inwestora PLK SA i wykonawcy PBDiM priorytetem jest jak najszybszy powrót łodzian do mieszkań oraz zapewnienie bezpieczeństwa ludzi i budynków na całej trasie drążenia tunelu aż do dworca Łódź Fabryczna.

Po wyjechaniu tarczy zespół rzeczoznawców ponownie oceni stan techniczny budynków. Jeżeli eksperci budowlani uznają, że jest bezpiecznie, mieszkańcy będą mogli wrócić do swoich lokali.

Ostateczne decyzje dotyczące oficyny kamienicy przy al. 1 Maja 23 zostaną podjęte po wyjechaniu tarczy spod budynku oraz po rozebraniu zawalanej części oficyny, usunięciu gruzowiska i wykonaniu ekspertyz.

Magistrat zapewni stałą opiekę psychologiczną i prawną lokatorom, którzy mieszkają w budynkach na trasie drążenia tunelu.

Wykonawca zapewnia, że tunel zostanie ukończony do 2026 r.

PaŚ

REKLAMA

JIMEK

subklasyka

30 XI 2024

łódź / atlas arena

Do koncertu już tylko kilka tygodni!

DODATKOWA PULA
OSTATNIA SZANSA NA BILET

PARTNERZY

2009

2024

ELLE

leska

obiekt.studio

ŁÓDZKIE CENTRUM WYDARZENIOWE

ORGANIZATOR: notethenote

BILETY DOSTĘPNE NA: eBilet

ZAPISZ TE DATY W KALENDARZU

KULTURA Z WYŻSZEJ PÓŁKI

Planowaliście zaszyć się w domu pod kocem? Nie warto! Listopad w łódzkiej kulturze zapowiada się wyjątkowo ciekawie! Oto kilka bardzo mocnych, jesiennych pozycji z najwyższej półki.

■ Na przegląd kina rumuńskiego „Rekonstrukcje. 35 lat po rewolucji” zaprasza w dniach 8-10 listopada Narodowe Centrum Kultury Filmowej w EC1 Łódź (ul. Targowa 1 /3). Zaprezentowane filmy krążyć będą wokół przełomo-

wego poruszenia w 1989 r. - mitu założycielskiego współczesnej Rumunii - a także poprzedzających rewolucję symptomów upadku komunizmu.

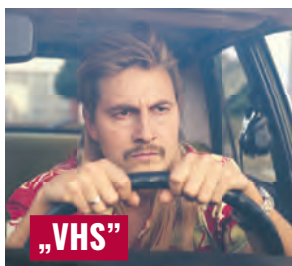
■ „Jazzowy Raut” to propozycja na piątkowy (8 listopada) wieczór w MSK Niciarniana - Dom Kultury Ariadna (ul. Niciarniana 1 /3). O godz. 19:00 zagra tam mistrz gitary Marek Kądziela i jego Jazz Ensemble. To projekt, który łączy eleganckie, uprzykrzone oblicze jazzu

z dynamicznymi akcentami i freejazzowym rozdręgnięciem. W skład zespołu wchodzi czołowi polscy jazzmani: Cyprian Baszyński, Adam Zagórski, Jacek Namysłowski i Paweł Puszczalo.

■ W sobotę (9 listopada) o godz. 17:00 Muzeum Miasta Łodzi (ul. Ogrodowa 15) zaprasza na wykład dr Joanny Ostrowskiej „Nieistniejąca historia. O kobietach uznanych za asocjalne w KL Auschwitz”. Kobiety asocjalne, najczęściej nieheteronormatywne, oznaczane były czarnym trójkątem. Ich historie zostały całkowicie zapomniane. Wydarzenie towarzyszy wystawie prac Ceiji Stojki, romskiej malarki, więźniarki niemieckich obozów koncentracyjnych.

Krystyna Janda

„VHS”

Marek Kądziela

Ceija Stojka

Joanna Ostrowska

FOT. MAT. PRAS
FOT. FOT. ANDRZEJ LASOCKI

■ Wielbiciele odkrywania Polski nieznanej powinni wybrać się na wernisaż wystawy fotografii Mariusza Nowickiego pt. „Wspomnienia z Podlasia”, który odbędzie się we wtorek (12 listopada) o godz. 18:30 w Galerii Fotografii im. Eugeniusza Hanemana (ul. Piotrkowska 102). Podczas wernisażu usłyszymy wykonane a cappella pieśni cerkiewne w języku staro-cerkiewno-słowiańskim i greckim (sopran Anastasiia Tykhoniuk i baryton Dariusz Sebastiański).

■ Warto wybrać się także do Teatru Pinokio w Łodzi (ul. Sienkiewicza 75/77) na przedstawienie „Brzydkie kaczątko”, które powstało we współpracy z osobami z alternatywną motoryką, niepełnosprawnością intelektualną i neuroróżno-

rodnością. Spektakl przynosi na scenę popularną baśń Hansa Christiana Andersena. Barwne, przerysowane lalki i maski oraz muzyka, piosenki i ruch przykują uwagę odbiorcy, aby ukierunkować ją na ważne sprawy - kwestie tolerancji i akceptacji, a także prawo do szacunku oraz poszukiwania własnej drogi. Premiera - 16 listopada.

■ Niemniej ciekawie zapowiada się premierowy spektakl „VHS”, który od czwartku (7 listopada) można oglądać na deskach Teatru Powszechnego w Łodzi. „VHS” łodzianina Marcina Bałczewskiego w reżyserii Sławomira Narlocha opowiada o Polsce lat 90., gdy wyobraźnię rozpałały marzenia o Zachodzie i lepszym, nieosiągalnym dotąd świe-

cie. Na Małej Scenie wystąpi Sebastian Jasnoch.

■ Listopad zakończy druga edycja Festiwalu Teatru Kameralnego. W programie festiwalu, który rozpocznie się 22 listopada i potrwa do 19 grudnia, znalazło się siedem spektakli, m.in. w wykonaniu Krystyny Jandy, Marzeny Trybały czy Jowity Budnik. Po każdym z nich zaplanowane jest spotkanie artystów z widzami. Szczegóły znajdziesz na www.lodz.pl. SM

Kino EC1

TOAST ZA NIEPODLEGŁĄ

Jak co roku, z okazji Narodowego Święta Niepodległości Muzeum Tradycji Niepodległościowych zaprasza na Toast za Niepodległą. Impreza odbędzie się w piątek (8 listopada) w oddziale muzeum przy ul. Gdańskiej 13.

W programie:

■ godz. 18:00 - premiera słuchowiska „Czarownica” oraz rozmowa z twórcami. Słuchowisko opowiada o XVII-wiecznej Łodzi, w której sielskie życie wiedzie niewielka społeczność. Pewnego dnia jedna z mieszkanek oskarżona zostaje o czary, co zmienia ich dotychczasowe życie;

■ godz. 19:30 - koncert Edyty Płockiej, starszego chorążego Straży Granicznej, laureatki przeglądów i festiwalu piosenki.

Wstęp: 10 zł

INFO

O innych wydarzeniach z okazji Narodowego Święta Niepodległości przeczytasz w kolejnym wydaniu gazety „Łódź.pl” w piątek (8 listopada) oraz na www.lodz.pl.

DZIEJE SIĘ W ŚRODĘ

Jedziemy na Wczasy

W UV KLUB (ul. Piotrkowska 217) wystąpi zespół Wczasy, znany z takich przebojów jak „Dzisiaj jeszcze tańczę”, „Jesteś najlepszy”, „Tyle słów” czy „Prince i Bowie”. Start o godz. 20:00. Bilety od 50 zł.

DZIEJE SIĘ W CZWARTEK

Dziwaczne i Osobliwe

Mediateka MeMo (ul. Moniuszki 5), w ramach przeglądu najdziwniejszych o najosobliwszych filmów, zaprasza na „Zagubioną autostradę” Davida Lyncha. Start o godz. 17:00. Obowiązują zapisy.

JAK SOBIE RADZIĆ z napięciem emocjonalnym?

Stres i napięcie mogą towarzyszyć osobom w każdym wieku. Aby zachować spokój ducha i poprawić sobie samopoczucie, warto każdego dnia poświęcić trochę czasu na techniki relaksacyjne. Sprawdź, jakie ćwiczenia odprężają i minimalizują napięcie emocjonalne oraz są odpowiednie dla seniora.

U niektórych osób wraz z wiekiem poziom stresu może negatywnie wpływać na samopoczucie i zdrowie, dlatego warto poznać techniki relaksacji, które pomogą w utrzymaniu dobrej kondycji fizycznej i psychicznej.

Zalety technik relaksacyjnych

Ćwiczenia relaksacyjne pomagają w walce ze stresem i napięciem, ale mają także wiele innych zalet, m.in.:

- poprawiają jakość snu,

- wspomagają koncentrację,
- pozytywnie wpływają na samopoczucie,
- korzystnie oddziałują na układ sercowo-naczyniowy i zmniejszają ryzyko wystąpienia chorób serca,
- zmniejszają odczuwanie lęku,
- są pomocne w przypadku bólów głowy.

Co nas relaksuje?

Najbardziej pomocne w uspokojeniu umysłu i odzyskaniu równowagi są ćwiczenia oddechowe, joga (w szczególności joga nidra), medytacja oraz ćwiczenia oparte na spokojnych ruchach (np. rozciąganie i rozluźnianie). Poniżej znajdziesz kilka przykładów ćwiczeń dla seniora.

Progresywna Relaksacja Mięśni

Położ się wygodnie w cichym miejscu. Zaczynając

od stóp, napnij mięśnie na 5 sekund, a następnie powoli je rozluźnij. Przejdź do łydek, ud, brzucha, ramion, aż po mięśnie twarzy, napinając i rozluźniając każdą grupę mięśniową. Po zakończeniu ćwiczenia pozostaw ciało w stanie relaksu przez kilka minut i skup się na oddechu.

Oddech 4-7-8

Usiądź wygodnie z wyprostowanymi plecami. Zrób wdech przez nos, licząc do czterech. Wstrzymaj oddech na siedem sekund. Wydechaj powietrze przez osiem sekund, wydając przy tym syczący dźwięk przez zaciśnięte usta. Powtórz cykl 4/5 razy.

Medytacja

Na początek określ czas, przez jaki chcesz medytować, i ustaw budzik (możesz zacząć od 5 minut). Usiądź wygodnie na macie

lub krześle albo połącz się na dywanie czy kanapie. Podążaj za swoim oddechem, obserwuj swoje myśli – nie analizuj ich, pozwól im odpływać i staraj się wrócić do świadomego oddechu. Z czasem wydłużaj czas medytacji.

Alup

REKLAMA

Fundusze Europejskie

Przychodnia Mag-Med zaprasza do udziału w bezpłatnym projekcie z rehabilitacji leczniczej. Nabór do Programu już się rozpoczął i potrwa do lipca 2025r.

Dofinansowane przez Unię Europejską

W projekcie mogą wziąć udział osoby, które spełniają następujące kryteria:

- mieszkają w Łodzi
- pracują i są narażone na opuszczenie rynku pracy z powodu czynników zdrowotnych lub są zarejestrowane jako bezrobotne
- mają zdiagnozowaną chorobę układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej
- nie korzystały w ciągu ostatnich 6 miesięcy z zabiegów fizjoterapeutycznych finansowanych ze środków publicznych.

W ramach projektu zapewniamy:

- porady rehabilitacyjne
- zabiegi fizjoterapeutyczne
- konsultacje z dietetykiem, psychologiem oraz doradcą zawodowym.

magmed

Wartość projektu: 832 050,00 zł
Wysokość wkładu Funduszy Europejskich: 707 242,50 zł

województwo łódzkie

42 637 06 99

al.Kościuszki 48

FOT. NAC, FREEPIK, MATERIAŁY ARCHIWALNE

ODC. 90.

KURS NA OŚWIATĘ

Ważne powojenne przemiany w Łodzi rozpoczęły się od utworzenia dużego centrum akademickiego, choć do 1939 r. – poza oddziałem Wolnej Wszechnicy Polskiej – nie działa tu żadna wyższa uczelnia.

Jeszcze przed wojną spora grupa młodzieży rozpoczęła lub ukończyła gimnazjum i legitymowała się tzw. małą albo dużą maturą, a co za tym idzie otrzymała możliwość nauki na nowo powstałych uczelniach: na Uniwersytecie Łódzkim, Politechnice Łódzkiej oraz w szkołach artystycznych. Niektórzy uzupełniali wykształcenie w trybie przyspieszonym, choć – mimo przedwojennej reformy oświatowej – łodzianie nadal mieli wiele do nadrobienia. Równoległe z tworzeniem centrum akademickiego należało się uporać także z tym problemem.

Edukacja od podstaw

Do połowy lat 50. XX w. 7% mieszkańców Łodzi nie uczęszczało do żadnej szkoły, a 35% nie ukończyło szkoły podstawowej, natomiast ok. 15 tys. osób w wieku poniżej 35 lat w minimalnym stopniu potrafiło pisać i czytać. W pierwszych powojennych latach podjęto w Łodzi, a także w całym kraju, walkę z analfabety-

zmem i wprowadzono powszechny obowiązek szkolny. Łódź rozpoczęła odbudowę edukacji raczej ze słabą i zniszczoną bazą materialną, mimo budowy w dwudziestoleciu międzywojennym kilkunastu gmachów szkolnych. To było jednak wciąż za mało dla miasta liczącego ponad pół miliona mieszkańców.

Do ogólnego opóźnienia i skutków wojny doszły jeszcze w latach 50. problemy z wkraczaniem do szkół roczników powojennego wyżu demograficznego. Musiano raz jeszcze przeprowadzić reformę oświatową, której efektem był dynamiczny rozwój sieci szkół podstawowych, a także wielu szkół średnich ogólnokształcących i zawodowych – dla większości z nich wzniesiono nowe budynki.

Czytelnictwo w modzie

Łódź w okresie międzywojennym miała już dość dobrze rozwiniętą sieć bibliotek publicznych. Lokale i zbiory biblioteczne w większości ocalały i można je było

Budynki Politechniki Łódzkiej

dość szybko udostępnić czytelnikom. W czerwcu 1945 r. wznowiła działalność Miejska Biblioteka Publiczna przy ul. Gdańskiej 102, która po wojnie otrzymała imię Ludwika Waryńskiego i zwana była popularnie „Waryńcem”. Po transformacji ustrojowej przywrócono jej imię Józefa Piłsudskiego. Początkowo posiadała 10 tys. wolumenów. W 1946 r. księgozbiór bibliotek publicznych

w Łodzi wynosił ponad 56 tys. tomów. Powstawały również biblioteki osiedlowe, zakładowe, szkolne i naukowe na czele z Biblioteką Uniwersytetu Łódzkiego (BUŁ), która powstała w 1945 r. Od 1960 r. ma własny budynek przy ul. Matejki 32/38, który określany jest mianem perełki modernizmu. Został zaprojektowany przez łódzkiego architekta Edmunda Orlika, asa pancernego z okresu kampanii wrześniowej 1939 r. W 1957 r. w Łodzi funkcjonowały 33 biblioteki publiczne (w tym 13 młodzieżowych), które dysponowały ogółem 320 tys. książek.

Powojenna prasa łódzka

Pierwsza polska gazeta – „Wolna Łódź” – ukazała się już w styczniu 1945 r., a w następnych tygodniach zaczęto wydawać: „Głos Ludu”, „Rzeczpospolitą”, „Robotnika” i „Polskę

Zbrojną”. Na przełomie lat 40. i 50. XX w. w Łodzi ukazywały się regularnie trzy dzienniki lokalne: „Głos Robotniczy”, „Dziennik Łódzki” i „Express Ilustrowany”. Według szacunków pod koniec lat 50. dziennie sprzedawało się w Łodzi ok. 200 tys. egzemplarzy gazet codziennych. Na podobnym poziomie utrzymywała się sprzedaż tygodników. Najbardziej poczytne w mieście były „Express Ilustrowany” i „Przyjaciółka”. Po okresie boomu kulturalnego w latach 1945–1948 i artystycznym tranżycie przez Łódź, w mieście nie pozostało ani jedno z głównych wydawnictw, a także ani jedno pismo kulturalne. Grupa łódzkich pisarzy próbowała odbudować środowisko literackie i dzięki ich aktywności powstały pierwsze periodyki: „Łódź Literacka” (1954), a potem „Kronika” (1955–1957). Od 1958 r. zaczął ukazywać się tygodnik „Odgłosy”. Ważną instytucją wydawniczą był powołany w 1951 r. oddział Państwowego Wydawnictwa Naukowego, gdzie wydawano rocznie kilkaset tytułów podręczników akademickich, książek, skryptów i czasopism naukowych.

agr

Biblioteka Uniwersytetu Łódzkiego

Łódzkie gazety w PRL-u

KINOWE ATRAKCJE DLA NAJMŁODSZYCH

Wyjście do kina to dla dzieci nie tylko rozrywka, ale także forma rozwijania wrażliwości i wyobraźni. Łódzkie kina dbają o to, by każda wizyta była dla najmłodszych wyjątkowym przeżyciem, dlatego często zapewnijają sensoryczne doznania dostosowane do potrzeb maluchów oraz dodatkowe atrakcje. Jakże? Sprawdź!

Filmowe Poranki i „Pierwszy Raz w Kinie” w Heliosie (al. Politechniki 1, Nowa Sukcesja)

- „Filmowe Poranki” w kinie Helios to cykliczne seanse, które odbywają się w co drugą niedzielę miesiąca o godz. 10:30. Wydarzenie składa się z dwóch

części – zabaw i konkursów z animatorem oraz projekcji filmu lub zestawu bajek. Przed rozpoczęciem seansu dzieci mogą wziąć udział w konkursach, podczas których zdobywają pieczątki w ramach „Łamiągówek HelioSówki”. Po zebraniu ośmiu każde dziecko na potwierdzenie zdobytych umiejętności otrzymuje brązową, srebrną lub złotą odznakę HelioSówki. Po zabawie zaczyna się seans, podczas którego na sali panuje półmrok, a dźwięk jest ściśniony w porównaniu do standardowego poziomu.

- Cykl „Pierwszy Raz w Kinie” jest adresowany do najmłodszych dzieci, które debiutują w roli widzów. Dzięki specjalnym warunkom – przyciemnionemu światłu i ściśnionemu dźwiękowi – dzieci mogą czuć się bezpiecznie i komfortowo. Każdy uczestnik otrzymuje

pamiątkowy dyplom, a przed projekcją organizowane są konkursy z nagrodami. Wśród atrakcji są animacje, malowanie twarzy i skręcanie balonów. Dzieci mogą również skorzystać z kącia do zabaw manualnych, klocków i toru przeszkód. Na te seanse maluchy wchodzić bezpłatnie, a bilety kupują tylko opiekunowie.

Bajeczne Soboty z Narodowym Centrum Kultury Filmowej (ul. Targowa 1/3)

„Bajeczne Soboty” to zajęcia odbywające się w profesjonalnym studiu animacji. Podczas warsztatów dzieci mogą przenieść się do magicznego świata filmu i zgłębić różnorodne aspekty produkcji filmowej, m.in. proces powstawania charakterystycznej, wykonywania masek i kostiumów oraz tworzenia animacji. Co sobotę maluchy poznają nowe techniki i biorą pod lupę klasyczne i współcze-

sne polskie animacje. Dzięki swobodnej atmosferze i materiałom dostępnym na miejscu mogą rozwijać wyobraźnię i próbować swoich sił w tworzeniu własnych dzieł. Dodatkowo zajęciom towarzyszy pokaz filmowy. Wydarzenia (biletowane osobno) są przeprowadzane dla dwóch grup wiekowych (3–6 lat oraz 7–9 lat) i są dostosowane do możliwości i umiejętności każdej z nich.

Rodzinne kino w Cinema City (ul. Drewnowska 58, Manufaktura)

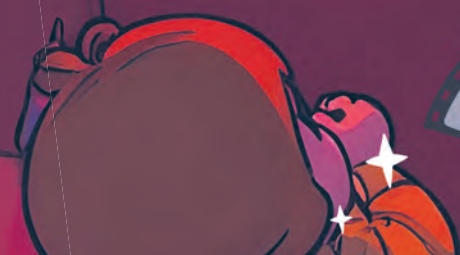
Jeśli chcecie wybrać się do kina całą rodziną, to może być dobry wybór. Cinema City proponuje bilety dla dorosłych w cenie biletów ulgowych na niektóre filmy animowane. Na pokaz z jednym dzieckiem do lat 12 mogą wejść maksymalnie dwie osoby dorosłe. Ważne jest, że pokazy rodzinne dotyczą tylko wybranych filmów i bajek – ich lista znajduje się na stronie

kina. Bilety na te seanse upoważniają również do skorzystania ze specjalnej oferty barowej.

Poranki w Multikinie (al. Piłsudskiego 5)

W wybrane weekendy odbywają się seanse w ramach cyklu przeznaczonych dla dzieci od 2. roku życia. Maluchy pod opieką rodziców oswiają się z kinem, oglądając na dużym ekranie ulubione bajki. Czy Kicia Kocia i inni bohaterowie sprawią, że wyrosną na koneserów kina? Sprawdźcie sami.

a.pe

EUROPEAN PROPERTY AWARDS DLA ŁODZI

Dwie łódzkie inwestycje zostały wyróżnione nagrodami European Property Awards, jednymi z najważniejszych w branży nieruchomości. Przyznawane są od 1993 r. przez International Property Media w ramach globalnego programu International Property Awards, który wskazuje projekty i realizacje architektoniczne o międzynarodowym znaczeniu.

WIZJONERSKA ARCHITEKTURA

New Iron

Folwark Scheiblera (wizualizacja)

Żelazko
Aż dwiema nagrodami – za dwa osobne projekty – wyróżniono łódzkie studio architektoniczne Reform Architekt. Pierwszą z nich pracownia architekta Marcina Tomaszewskiego otrzymała w kategorii „Architektura mieszkalna wielorodzinna” (Architecture Multiple Residence) za projekt New Iron, apartamentowca wybudowanego w Łodzi w rozwidleniu dwóch nitek ul. Struga (przy skrzyżowaniu z ul. Wólczańską). Budynek, oddany do użytku w połowie 2024 r., został zaprojektowany z uwzględnieniem

specyficznego, trójkątnego kształtu działki i choć jest samodzielną bryłą, jego forma wymuszona kształtem parceli obejmuje tylko dwie elewacje, co jest rzadkością w miejskim krajobrazie. Wyróżnikiem tej inwestycji jest również zaokrąglony, przeszklony narożnik podtrzymywany na parterze przez elegancką kolumnę, tworzącą zaciszny podcień z ukrytym wejściem głównym. Swą niekonwencjonalną bryłą nawiązującą do ikonicznego budynku Flat Iron w Nowym Jorku projekt studia Reform Architekt wzbogacił krajobraz łódzkiego Śródmieścia.

Pracownia Marcina Tomaszewskiego zdobyła nagrodą EPA także w kategorii „Architektura mieszkalna

jednorodzinna” (Architecture Single Residence) za projekt inspirowanego japońską kulturą domu Samurai House. Zrealizowany w Radomiu harmonijnie łączy elementy tradycyjnego orientalnego budownictwa z europejskimi wymaganiami użytkowymi.

Folwark
Również dwie nagrody, choć tym razem za tę samą realizację, jury EPA przyznało łódzkiej firmie Vision Development za Folwark Scheiblera, wyróżniony w kategoriach „Renowacja/ przebudowa obiektów komercyjnych”

(Commercial Renovation/ Redevelopment) oraz „Osiedle mieszkaniowe pow. 20 jednostek” (Residential Development 20+ Units). Chodzi o rewitalizację dawnego folwarku wchodzącego niegdyś w skład imperium Karola Scheiblera, z którego do naszych czasów zachowały się tylko trzy budynki gospodarcze na wschodnim krańcu ul. Tymienieckiego, w sąsiedztwie parku Nad Jasieniem. Zostaną one odnowione – pod okiem

konserwatora zabytków – i przystosowane do pełnienia funkcji usługowo-handlowych. Otoczenie zajmie nowa zabudowa – 7-kondygnacyjny budynek wielorodzinny na planie litery E, który przy powierzchni 12 tys. mkw. zaoferuje ok. 240 apartamentów i penthousów. Obok staną cztery domy jednorodzinne. Inwestycja jest w trakcie realizacji. Projekt stworzyło łódzkie studio Design Lab Group. (pj)

INFO

Zarówno studio Reform Architekt, jak i Vision Development nie pierwszy raz zdobyły nagrody European Property Awards. Pracownia Marcina Tomaszewskiego ma ich na koncie już kilka – za projekty domów jednorodzinnych (Mirror House 1.0 i Mirror House 3.0, Ruda House, Triangle House, Lakeside House, Perfect House). Vision Development nagrodami EPA była nagradzana już za dwie wcześniejsze inwestycje – Piotrkowska 44 / Nowa Odśłona (ul. Piotrkowska 44) oraz Nowa Fabryka (ul. Kopernika 15).

BLISKO POBICIA REKORDU

LAS ŻURAWI

Łódź zbliżyła się do rekordu wszech czasów pod względem liczby pracujących w mieście dźwigów budowlanych. Użytkownicy łódzkiej sekcji forum skyscrapercity.com, którzy na bieżąco monitorują ich obecność, w ostatnim raporcie z końca października 2024 r. wyliczyli 89 tych maszyn na łódzkich inwestycjach.

Najwięcej budowlanych żurawi doliczono się na początku 2022 r., gdy na różnych budowlanych prowadzonych w mieście zaobserwowano 93 takie maszyny. Co jednak ciekawe, wynik 89 dźwigów jest wyrównaniem jeszcze wcześniejszego rekordu z sierpnia 2019 r. Choć liczby te trudno uznać za wskaźniki w pełni oddające sytuację na rynku budowlanym, to jednak świadczą one o tym,

że budowlany boom lat poprzednich – po chwilowym spowolnieniu – nadal trwa w Łodzi w najlepszej. Według forumowiczów skyscrapercity.com najwięcej dźwigów budowlanych, bo aż 87, pracuje w Łodzi przy inwestycjach mieszkaniowych, z czego 85 to maszyny stacjonarne, a dwie to mobilne żurawie wieżowe. Kolejne dwa są wykorzystywane na terenie inwestycji komercyjnej przy ul. Technicznej. Koncentrację większej liczby dźwigów można podziwiać w kilku rejonach miasta, ale wyjątkowe pod tym względem jest Nowe Centrum Łodzi i jego okolice, gdzie łącznie pracuje ich kilkanaście. Patrząc z odpowiedniego punktu, można doliczyć się tam nawet ośmiu żurawi.

(pj)

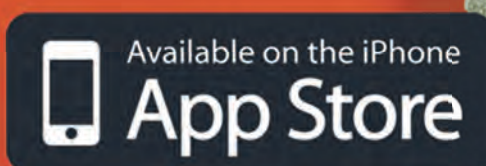
KALENDARZ WYDARZEŃ W TWOIM TELEFONIE

APKA

ŁÓDŹ.pl

DLA SENIORA | DLA RODZIN | DLA KOCHAJĄCYCH ŁÓDŹ

ŁÓDZKI BUDŻET OBYWATELSKI TAKIEGO MIASTA CHCA ŁODZIANIE!

Znamy wyniki głosowania w Łódzkim Budżecie Obywatelskim. W tym roku do rozdysponowania było prawie 35 mln złotych, a do wyboru 848 projektów!

Budżet obywatelski to wydzielona część budżetu miasta, o której przeznaczeniu decydują w głosowaniu sami mieszkańcy. W tegorocznej, XII edycji od 1 do 28 października zagłosowały w sumie 68 123 osoby, oddając 487 422 głosy. Na projekty ponadosiedlowe oddano 249 712 głosów, na osiedlowe: 237 710 głosów. To prawie pół miliona!

BO w liczbach

Ta forma partycypacji społecznej niezmiennie cieszy się dużym powodzeniem. Wiele osób chce aktywnie włączać się w życie miasta, zmieniać je i o nim decydować. Tak było i w tym roku. Największe zainteresowanie głosowaniem wykazały łodzianki.

Wśród wszystkich głosujących aż 60% stanowiły kobiety, a 40% mężczyźni. Najczęściej głosowały osoby w wieku od 35 do 55 lat.

Budżet obywatelski to narzędzie, dzięki któremu wyrażamy troskę o przyszłość Łodzi, zmieniamy miejsce, w którym żyjemy, na lepsze. Myślimy perspektywnie o dobru i bezpieczeństwie przyszłych pokoleń.

W tegorocznej edycji ŁBO wygrało 258 projektów - 14 ponadosiedlowych na łączną kwotę 9 632 750 zł oraz 244 osiedlowych. Najwięcej na Bałutach (62), Widzewie (58) i Polesiu (55). Najaktywniejsze łódzkie osiedla to Teofilów-Wielkopolska, gdzie oddano 21 274 głosy, Radogoszcz - 14 949 głosów i Widzew-Wschód - 14 411 głosów.

Najpopularniejsze kategorie wśród zwycięskich projektów to:

- „Infrastruktura komunalna i bezpieczeństwo” - 118 368 głosów
- „Tereny zielone i ochrona środowiska” - 114 119 głosów
- „Sport i rekreacja” - 79 305 głosów

Nowe książki dla bibliotek

Największym zwycięzcą w kategorii projektów ponadosiedlowych został pomysł zakupu nowych książek i bezpłatnego dostępu do e-booków i audiobooków w filiach Biblioteki Miejskiej - od-

dano na niego 14 330 głosów. Za 1 355 000 zł zakupione zostaną najpoczytniejsze i poszukiwane tytuły: biografie, reportaże, publicystyka, kryminały, romanse, książki popularyzujące wiedzę, lektury szkolne oraz książki dla dzieci - w papierowej i elektronicznej formie. Bibliotekarze będą kierować się propozycjami łodźian, aby sukcesywnie zwiększać czytelniczość w naszym mieście.

Zwierzęta są ważne

Drugie miejsce pod względem liczby głosów zajął projekt „Zwierzęta w Łodzi są ważne”. Oddano na niego 11 814 ważnych głosów. Będzie on realizowany za rekordową w tym budżecie kwotę 2 000 000 zł i zakłada wsparcie łódzkiego schroniska dla zwierząt, sekcji Animal Patrol i Sekcji Konnej Straży Miejskiej, a także Ośrodka Rehabilitacji Dzikich Zwierząt.

Na pomoc łódzkim kotom

Na trzecim miejscu znalazł się projekt „Na pomoc łódzkim kotom wolno żyjącym” zakładający ograniczenie ich populacji oraz opiekę nad nimi. Zdobył on 8010 głosów. Za 925 500 zł przeprowadzone zostaną zabiegi sterylizacji kotek i kastracji kocurów. Potrzebującym zwierzętom udzielona zostanie pomoc medyczna. W planach jest też zakup 4000 kg suchej karmy.

Nietoperze lepsze od komarów

Wśród zadań osiedlowych dużym zainteresowaniem

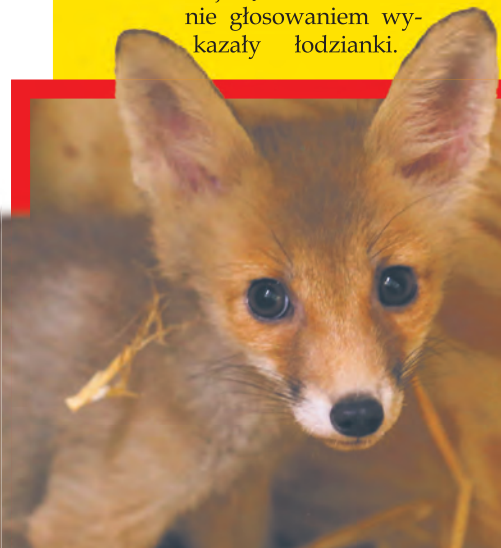
to perzami”

z detektorem ultradźwiękowym.

Ciekawostką tegorocznej ŁBO są cztery zwycięskie projekty dotyczące powstania w Łodzi pierwszych sekcji odliczających czas do zmiany świateł. Mieszkańcy miasta zdecydowali, że znajdą się one na skrzyżowaniach: Drewnowskiej i Włókniarzy, Puszkina i Rokicińskiej, Tatrzańskej i Grota-Roweckiego oraz Przędzalnianej i Milionowej.

JT

cieszył się projekt „Mamy nietoperze - nie mamy komarów” - głosowano na niego m.in. na Bałutach, Chojnach i w Śródmieściu. Zakłada popularyzowanie wiedzy o nietoperzach i ich znaczeniu dla środowiska, a także o korzyściach, jakie może przynieść mieszkańcom ich obecność w Łodzi. W mieście mają zostać zamontowane budki szczeliny i tablice edukacyjne przedstawiające nietoperze i ich znaczenie dla człowieka. Zaplanowano też zorganizowanie kilku darmowych prelekcji edukacyjnych oraz „Wieczornych spacerów z nie-

SUDOKU ŁATWE								
	7				2			
		6	8			7	9	
						8		2
5				1	8		4	
3								9
	1		9	3				7
7		1						
	9	8			6	1		
			2				3	

SUDOKU ŚREDNIE								
	6				1			
				2		1		3
	5		7				4	6
					6			2
9	8						3	4
1			8					
7	4				5		2	
2		3		7				
			1				7	

SUDOKU TRUDNE								
			4				5	
	5	6		1		7		
			2			1		
				9				7
	4	1					6	2
2				8				
		3			8			
		7		5		2	1	
9					1			

Sudoku przygotowała redakcja najpopularniejszej w Polsce serii Krzyżówek z Koroną

TU NAS ZNAJDZIESZ

W PONIEDZIAŁKI, ŚRODY I PIĄTKI

DARMOWA GAZETA „ŁÓDŹ.PL“ JEST DOSTĘPNA W MIEJSCACH:

- Wszystkie **FILIE BIBLIOTEKI MIEJSKIEJ**
- Sprawdź adresy na WWW.BIBLIOTEKA.LODZ.PL
- MIEJSKIE CENTRA MEDYCZNE**
- Lokalizacje **URZĘDU MIASTA ŁÓDZI**
- Filie **MIEJSKIEJ STREFY KULTURY**
- OGRÓD BOTANICZNY/PALMIARNIA**
- ORIENTARIUM**
- AQUAPARK FAŁA**
- WODNY RAJ**
- Wybrane sklepy **DELIKATESY MIĘSNE GROT**
- Wszystkie sklepy sieci **NETTO** w Łodzi
- Większość **DOMÓW POMOCY SPOŁ.**
- CAFFE PRZY ULICY**
- Cukiernie DYBAŁSKI**
- RYNKI** na terenie miasta
- Wybrane lokalizacje **Zakładu Piekarsko-Cukierniczego PIEKARENKA**
- PRZYSTANKI KOMUNIKACJI MIEJSKIEJ** przy głównych arteriach miasta
- Tereny **SPÓŁDZIELNI MIESZKANIOWYCH**
- MANUFAKTURA**

- W części sieci **GAMA**
- Siedziba **ŁSI**
- E.LECLERC** sklep i stacja benzynowa
- CARREFOUR** Zarzewska
- CH JAGIENKA**
- KWADRACIAK** Inowrocławska/Żubardzka
- POD ZEGAREM** Żubardź
- DJ-MAR** Turnie 1
- Wiele **SKLEPÓW SPOŻYWCZYCH**
- PH ORANŻADA** Wujaka 7, Pojezierska 2/6
- Z PIECA RODEM** na terenie Łodzi
- BIESIADA CATERING** Stefana 2
- RAJSKIE JADŁO** Traktorowa 63
- SUSHI KUSHI** Roosevelta 7
- BAR U JANOSIKA** Janosika 52

- ORION Business Tower** Sienkiewicza 85/87
  - CENTRUM BIZNESU** Piłsudskiego 3
  - BIUROWIEC** Piotrkowska 270
  - TEXTORIAL PARK** Fabryczna 17
  - CENTRUM BIZNESOWE** Milionowa 21
  - CENTRUM BIZNESOWE FAKTORIA** Dowborczyków 25
  - TEO PARK** Wersalska 47
  - STARA DRUKARNIA** Gdańska 130
  - BIUROWIEC** Politechniki 22/24
  - URBANICA** Wróblewskiego 18
  - Biuro COTTON HOUSE** Sterlinga 27/29
  - NOWA FABRYCZNA** Składowa 35
- oraz w wielu innych punktach na terenie Łodzi.

kolportaz@biblioteka.lodz.pl

ŁÓDŹ.PL
DLA SENIORA | DLA RODZIN | DLA KOCHAJĄCYCH ŁÓDŹ

REKLAMA

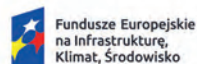

WYMIENŃ KOPCIUCHA – NIE PŁAĆ KARY

TERMINY NA WYMIANĘ ŹRÓDEŁ CIEPŁA ZGODNIE Z UCHWAŁĄ ANTYSMOGOWĄ:

- KOTŁY POZAKLASOWE – DO 1 STYCZNIA 2025 R.**
- KOMINKI I PIECE – DO 1 STYCZNIA 2026 R.**
- KOTŁY 3 I 4 KLASY – DO 1 STYCZNIA 2028 R.**

SKONTAKTUJ SIĘ Z PUNKTEM INFORMACYJNYM PROGRAMÓW CZYSTE POWIETRZE ORAZ CIEPŁE MIESZKANIE I POZYSKAJ DOFINANSOWANIE NA WYMIANĘ ŹRÓDŁA CIEPŁA!

Dofinansowane przez Unię Europejską

Dofinansowane przez Unię Europejską – NextGenerationEU

KONTAKT: BIURO ENERGETYKI I JAKOŚCI POWIETRZA
UL. PIOTRKOWSKA 113, TEL. 42 272 66 22
EMAIL: DOTACJA.SMOG@UML.LODZ.PL
WWW: LODZ.PL/ODDYCHAMY

LIGA KOSZYKAREK

CZAS

NIE DO ZMARNOWANIA

Koszykarki Widzewa i ŁKS-u zaliczyły dwa zupełnie różne początki sezonów

Terminarz ligi koszykarek na początku sezonu nie rozpieszcza kibiców. Zawodniczki Widzewa i ŁKS-u czas między kolejnymi spotkaniami mogą liczyć nie w dniach, a tygodniach, jednak nie marnują żadnej okazji do szlifowania formy.

Trzytygodniowa

przerwa w rozgrywkach z pewnością okaże się zbawienna dla Widzewa. Czerwono-Biało-Czerwone w pierwszych meczach sezonu zanotowały trzy porażki, a ich forma daleka była od wymarzonej. Nie może więc dziwić, że sztab poświęca wolny czas na ciężkie treningi. Podopieczne Mariusza Wójcika muszą przygotować dobrą dyspozycję na 16 listopada, kiedy to zmierzą się z Grot F&F Automatyka Pabianice, szukając w tym starciu przełamania złej passy. Potyczka z ostatnią drużyną w tabeli będzie w końcu idealną okazją na pierwsze zwycięstwo.

Długa przerwa i derby

Tydzień wcześniej do rywalizacji wróci ŁKS. W szeregach drużyny prowadzonej przez Piotra Zycha po dwóch pewnych zwycięstwach było z pewnością nieco więcej uśmiechów, ale o lżejszych treningach nie ma mowy. Terminarz ułożył się dla elkaesianek o tyle ciekawie, że po dwutygodniowej przerwie od gry z marszu zmierzą się z liderem tabeli, a po kolejnej, blisko czternastodniowej pauzie – z Widzewem. Marząc o grze o najwyższe cele, ŁKS musi celować w dwa zwycięstwa.

Mateusz Dęderski

EKSTRALIGA KOBIEC

NIE WYKORZYSTAŁY OKAZJI

Pomimo dwubramkowego prowadzenia piłkarki Grot SMS Łódź nie zdołały pokonać Stomilank Olsztyn. Łodzianki były w tym meczu lepsze, ale przez słabą skuteczność nie zaliczyły kolejnych trafień.

Spotkanie od groźnych ataków rozpoczęły przyjezdne. Gdyby tylko Katarzyna Kałużna nieco podregulowała celownik, po 10 minutach drużyna prowadziłaby już 2:0. Zamiast tego po kwadransie i celnej główce Patrycji Balcerzak po rzucie rożnym to SMS był na pro-

wadzeniu. Jeszcze przed przerwą znakomitym strzałem sprzed pola karnego popisała się Magdalena Dąbrowska i łodzianki mogły cieszyć się z dwubramkowej zaliczki.

Ekspresowe odrobienie strat

Olsztynianki do odrabiania strat ruszyły ekspresowo i w dwie minuty złapały kontakt. Błąd łódzkiej obrony wykorzystała Dainara, która nie pomyliła się w sytuacji sam na sam z Moniką Sowałską. Chwilę po zmia-

nie stron Stomilanki doprowadziły do wyrównania. Szybką akcję przyjezdnych celnym strzałem wykończyła Amelia Golubska, ustalając przy tym stan rywalizacji. Łodzianki mają czego żałować, bo w starciu z niżej notowanymi rywalkami były lepsze, potwierdzając to co chwila kolejnymi okazjami. Zawiodła jednak skuteczność, przez co SMS zadomowił się w środku tabeli. W ostatniej kolejce rundy jesiennej łodzianki 9 listopada zagrają na wyjeździe ze Śląskiem Wrocław.

Mateusz Dęderski

10. KOLEJKA

GROT SMS ŁÓDŹ 2:2 STOMILANKI OLSZTYN

Balcerzak (14')
Dąbrowska (36')

Dainara (38')
Golubska (51')

Grot SMS
Sowałska – Kolis (46'), Pągowska, Bałdyga (78'), Stashkova, Balcerzak (C), Sokołowska, Dąbrowska, North, Majda (66'), Kraszewska, Osajkowska, Domin, Filipczak

REKLAMA

BEZPŁATNY KURS OBSŁUGI
KOMPUTERA LUB SMARTFONA
DLA POCZĄTKUJĄCYCH
OSÓB W WIEKU 60+

ZAPISY I DODATKOWE INFORMACJE :

TEL. 699 944 222

W GODZINACH

09:00-12:00 ORAZ 15:00-18:00

FUNDACJA SUBVENIO
AL. T. KOŚCIUSZKI 106/116
(SPECJALISTYCZNE CENTRUM POMOCY)

ZADANIE "DZIAŁAM W SIECI BEZPIECZNIE I AKTYWNI. EDYCJA 2024" JEST WSPÓŁFINANSOWANE ZE ŚRODKÓW PROGRAMU WIELOLETNIEGO NA RZECZ OSÓB STARSZYCH „AKTYWNI+” NA LATA 2021-2025

PUCHAR POLSKI

RYWALE W DRODZE NA NARODOWY

Widzew Łódź i ŁKS Łódź poznali rywali w 1/8 finału Pucharu Polski. RTS zmierzy się w Kielcach z Koroną, a do obiektu ŁKS-u przyjedzie Legia Warszawa.

Obie łódzkie drużyny musiały się nieco napocić, aby awansować do 1/8 finału Pucharu Polski. ŁKS wygrał 1:0 z MKS-em Kluczbork, ale mecz kończył w 10. Widzew natomiast w spotkaniu z Lechią Zielona Góra drżał o awans do ostatnich

chwil i zapewnił go sobie dopiero w serii rzutów karnych. Jako pierwszy swojego rywala w kolejnej rundzie poznali Widzewiacy. Już w pierwszym losowaniu los sparował ich z Koroną Kielce. Złocisto-Krwiści zostali wylosowani jako pierwsi, zatem mecz odbędzie się w województwie świętokrzyskim. Na bardzo trudnego rywala trafił ŁKS. Rycerze Wiosny na własnym obiekcie zagrają z Legią Warszawa. Spotkania odbędą się 3-5 grudnia.

PEŁEN ZESTAW PAR:

- Korona Kielce – Widzew Łódź
- Śląsk Wrocław – Piast Gliwice
- Olimpia Grudziądz – Jagiellonia Białystok
- Pogoń Szczecin – Zagłębie Lubin
- ŁKS Łódź – Legia Warszawa
- Sandecja Nowy Sącz – Puszcza Niepołomicze
- Polonia Warszawa – Wisła Kraków
- Unia Skierniewice – Ruch Chorzów

PB

LIGA MISTRZYŃ I PUCHAR CEV

ŁÓDŹ NA EUROPEJSKICH SALONACH

Łódzkie siatkarki rozpoczynają zmagania w europejskich pucharach. Drużynę PGE Grot Budowlanych Łódź czeka arcytrudne wyzwanie, czego nie można powiedzieć o ŁKS-ie Commercecon Łódź, który będzie faworytem swojego meczu.

Drzwi do siatkarskiej elity otworzą siatkarki PGE Grot Budowlanych Łódź. W Lidze Mistrzyń łodzianki zmierzą się z europejskim hegemonem i półfinalistą poprzedniej edycji rozgrywek, tureckim Fenerbahce. To rywal, którego w klubie przedstawiać nie trzeba, bo na drodze Budowlanych stawał w ostatnich latach czterokrotnie i za każdym razem sięgał po pewne zwycięstwo 3:0. Czas więc na napisanie nowej historii tej rywalizacji i sprawienie niemałej niespodzianki.

Wiewiory faworytkami

Teoretycznie na łatwiejszą przeprawę

może liczyć ŁKS Commercecon Łódź. Biało-Czerwono-Białe zagrają szczebelek niżej w europejskiej hierarchii i w Pucharze CEV zmierzą się z Hidramar Gran Canaria. Obie drużyny znają się dość dobrze, bo rywalizowały ze sobą już trzy lata temu. Wówczas łodzianki zanotowały dwa pewne zwycięstwa, nie tracąc przy tym seta, co i teraz będzie ich celem. Pomóc może w tym pewność siebie po serii czterech wygranych ligowych spotkań.

Spotkanie z udziałem PGE Grot Budowlanych odbędzie się w środę (6 listopada) o godz. 18:00, ŁKS Commercecon zagra zaś w czwartek (7 listopada) o godz. 20:00. Oba mecze zostaną rozegrane na wyjeździe.

Mateusz Dęderski

ŁÓDŹ SEVENS CUP

MISTRZOSTWA POLSKI PRZY KARPACKIEJ

Już w najbliższy weekend (9-10 listopada) na boisku przy ul. Karpackiej najlepsze kobiece zespoły powalczą o punkty w Mistrzostwach Polski w rugby 7-osobowym. W turniejowej stawce są dwie drużyny z Łodzi.

Rugby 7-osobowe jest szybszą i bardziej widowiskową odmianą tego sportu. W Łodzi mamy w tej dyscyplinie dwie drużyny kobiece, które walczyły o złoto w mistrzostwach kraju. Venol Atomówki Łódź na co dzień grają

w I lidze, jednak w tym sezonie podjęły się organizacji turnieju. Drugim zespołem jest KS Budowlani, czyli ekipa z Ekstraklasy. Zespół z ul. Górniczej bije się o medale i obecnie zajmuje trzecią lokatę w tabeli. Młody zespół Atomówek głównie zbiera doświadczenie, ale to nie znaczy, że nie ma swoich ambicji – po dwóch tegorocznych turniejach jest na siódmej pozycji z 34 punktami na koncie. O kolejne powalczą w weekend (9-10 listopada) na boisku przy ul. Karpackiej.

PB

ŁÓDZKA POGODYNKA

ŚRODA

10°C

Imieniny obchodzą:
Felix, Leon,
Leonard, Anita,
Daniela, Gabriela

06.11

CZWARTEK

7°C

Imieniny obchodzą:
Ernest, Longina,
Rudolf, Antoni,
Florentyn, Helena

07.11

SZTUKA, MIŁOŚĆ
I NIENAWIŚĆ

KARTKA Z KALENDARZA

Katarzyna Kobro
i mała Nika na osiedlu Montwiłła-Mireckiego

6 listopada 1936 r. w Łodzi urodziła się Nika Strzezińska (właśc. Jakobina Ingeborga Strzezińska) – lekarka, psychiatra, pisarka, propagatorka sztuki swoich rodziców, twórców światowego modernizmu: rzeźbiarki Katarzyny Kobro i malarza Władysława Strzezińskiego.

Po śmierci matki przebywała w domu sierot przy ul. Krajowej 15 w Helenówku w Łodzi. W latach 1955–1960 studiowała na Akademii Medycznej w Łodzi, natomiast w latach 1961–1965 na Uniwersytecie Łódzkim (w 1965 r. uzyskała dyplom z antropologii). Pracowała w Instytucie Psychiatrii i Neurologii w Warszawie, gdzie w 1971 r. uzyskała specjalizację w dziedzinie psychiatrii, a w 1974 r. stopień. Jako lekarz okrętowy i pierwsza kobieta w historii Polski przez 17 lat pływała na polskich statkach handlowych. Pracowała też m.in. w Szpitalu Tworzkowskim, współpracowała z Polską Fundacją Alzheimerską.

Nika Strzezińska była autorką prac z zakresu antropologii

i psychiatrii, opowieści morskich i serii reportaży, książek poświęconych rodzicom: „Sztuka, miłość i nienawiść”, „O Katarzynie Kobro i Władysławie Strzezińskim” (2001) i „Katarzyna Kobro” (2004), oraz scenariuszy filmowych: „Pośmiertny tryumf Władysława Strzezińskiego” (1993) i „Katarzyna Kobro rzeźbiarka” (1998). Wraz z Georgiem Kobrą była również inicjatorką przyznawanej w Łodzi od 2001 r. Nagrody im. Katarzyny Kobro. Zmarła na nowotwór 13 października 2001 r. w Warszawie i została pochowana w Łodzi w prawosławnej części cmentarza na Dołach.

agr

ŁÓDŹ.pl
DLA SENIORA | DLA RODZIN | DLA KOCHAJĄCYCH ŁÓDŹ

Kolejne wydanie
w piątek
8 listopada

FOT. ŁODZ.PL, ENVATO ELEMENTS, WIKIPEDIA

Rodzinne miasto

KOCHANKOWIE
Z ULICY
KAMIENNEJ

Pośród prawie 2000 piosenek napisanych przez Agnieszkę Osiecką jest jedna na wskroś łódzka – „Kochankowie z ulicy Kamiennej”, która powstała w czasie studiów autorki w Szkole Filmowej. Muzykę skomponował Wojciech Solarz, a utwór przypisany jest do repertuaru Sławy Przybylskiej, choć wykonywały go również inne znane artystki, m.in. Elżbieta Czyżewska, Zofia Rysiówna, Kora, Anna Prucnal i Joanna Kurowska. Bohaterów piosenki upamiętnia rzeźba-kaskada autorstwa Wojciecha Gryniwicza, którą odsłonięto 25 czerwca 2004 r. przy ul. Włókienniczej 2 (dawnej ul. Kamiennej). Wykonana z brązu płaskorzeźba przedstawia dwoje młodych ludzi chowających się przed ulewą pod modnym wówczas, ortalionowym płaszczem. Zdobi ją również wyryty refren piosenki:

agr

Ulica Kamienna, obecnie Włókiennicza sprzed lat

Kochankowie z ulicy Kamiennej
pierścionków, kwiatów nie dają.
Kochankowie z ulicy Kamiennej
wcale Szekspira nie znają.

WAŻNE KOŁO
ZAMACHOWE

ŁÓDZKIE GAWĘDY

Winieta reklamowa zakładów metalowych Józefa Jona przy ul. Piotrkowskiej 217 na fabrycznym rachunku z końca XIX w.

Na początku XX w. Łódź była wielką przemysłową metropolią liczącą się w branży włókienniczej w skali całej Europy, a wówczas oprzyrządowa-

nie produkcji włókienniczej wymagało wykształconej kadry technicznej. Początkowo zagraniczni inżynierowie i technicy spotykali się w łódzkich fabrykach

Żmudne śledztwo absorbowoło łódzką policję w 1929 r., kiedy to tropiła dwie podejrzane postacie. Pierwszą była dama lekich obyczajów, która grasowała w okolicach Dworca Fabrycznego i okradała pijanych mężczyzn, wabiąc ich do wagonów na bocznicy kolejowej u wylotu ul. Targowej. Drugą poszukiwaną osobą był tajemniczy król półświatka, niejaki „Cygan” – eleganci i elokwentny młody człowiek, który sprytnie wyłudzał pieniądze od ludzi i zdołał wyrobić sobie w krótkim czasie respekt

pośród miejscowych rzemieślników. Po długim dochodzeniu udało się ustalić, że dziewczyna spod dworca, zwana „Cyganichą”, odznaczała się niezwykłą siłą, powalając swoich klientów

mocnym ciosem. Z kolei gangster z przydworcowej łódzkiej Pragi przedstawiał się naiwnym ofiarom swoich matactw jako Stanisław Nowak, choć mówił z obcym akcentem. W końcu go namierzono, bo wyłudzał również pieniądze w nocnych lokalach. Śledczy zatrzymali go na ul. Piotrkowskiej przy ul. Zielonej. W istocie był elegancko ubrany w drogą futro, pod którym jednak zaskoczeni policjanci odkryli powabną kobiecą suknię, a na twarzy resztki makijażu. Stało się jasne, że „Cyganicha”, „Cygan” i Nowak to jedna i ta sama osoba, a w rzeczywistości niejaki Erwin Finke, z pochodzenia Niemiec, którego Sąd Okręgowy w Łodzi skazał za oszustwa i rozboje na 6 lat więzienia.

agr

GALERIA ŁÓDZKICH KAMIENIC I DETALI

Detal architektoniczny zabytkowej kamienicy przy ul. Piramowicza 6

z rezerwą ze strony załóg robotniczych, ale dość szybko się asymilowali, dzięki czemu polscy pracownicy zmienili do nich stosunek, zwłaszcza po rewolucyjnych wydarzeniach w latach 1905–1907. Rozwój przemysłu włókienniczego nie znajdował natomiast właściwego oparcia w krajowej produkcji maszyn włókienniczych. Przed 1914 r. głównym dostawcą dla przemysłu bawełnianego Łodzi były zakłady angielskie, dla czesania kowego – firmy z Alzacji, a dla zgrzebno – z Saksonii i Austrii. Pod koniec XIX w. na łódzkim rynku coraz częściej pojawiały się jed-

nak wyroby miejscowego przemysłu metalowego. Wiele zakładów w kraju zaczęło specjalizować się w produkcji określonych maszyn włókienniczych. Szczególnym powodzeniem cieszyły się wyroby firm: J. Johna, F. Greenwooda, O. Goldammera, J. Arkuszewskiego, E. Kerna, Mullera i Seidla oraz H. Wagnera. W 1906 r. było w Łodzi dziewięć zakładów metalowych, zatrudniających powyżej 50 robotników, pracujących dla włókiennictwa. Nie były one jednak w stanie zaspokoić zapotrzebowania łódzkiego przemysłu, dlatego wiele firm nadal podtrzymywało kontakty z partnerami zachodnioeuropejskimi.

agr